

اقتصاد دریا

«**ژئوفورمولوژی مناطق ساحلی**»

بخش سوم

پهنه‌بندی نوار ساحلی در بای خزر براساس مواد متشکله

در این فصل، پهنه‌بندی نوار ساحلی براساس مواد متشکله ارائه شده است. سیاست‌گذاری و برنامه‌ریزی مناسب و جامع مناطق ساحلی، براساس استفاده از زمین و کاربری‌های مختلف پیش‌بینی شده از آن می‌باشد.

در گودی میان تپه‌های ماسه‌ای، که در معرض طغیان آب دریا و طوفان‌ها قرار دارند نیز، رسوبات گلی نهشته شده و سواحل غیرزیستی گلی را تشکیل می‌دهند. در بین تپه‌های ماسه‌ای، حدفاصل آستانرا تالمیر و تالاب‌های کوچک این محدوده، تالاب‌های مناطق شیرآباد و خطبه‌سرا، اراضی حاشیه تالاب انزلی، پهنه‌های سیلابی دلتای سفیدرود در لشت‌نشا و زیباکتا، تالاب کیشهر و دستک و حدفاصل رودسر تا کلاچای، سواحل گلی دیده می‌شوند.

سواحل سیلنی /رسی

این رده سواحل، از ذرات بسیارریز (ریزتر از ۰/۰۶۲۵ میلیمتر) تشکیل شده و پهنه‌های سیلابی و اراضی کم ارتفاع دشت ساحلی را شامل می‌شوند. سواحل غیر زیستی سیلنی /رسی معمولاً به سمت خشکی و عرصه‌های پشت تپه‌ها و پهنه‌های ماسه‌ای سواحل تمایل دارند. این مناطق، همگی تحت تأثیر سیلاب‌های فصلی رودخانه‌ها و آبراهه‌های فصلی قرار دارند که رسوبات ریزدانه را از نواحی بالادست شسته و در این مناطق ته‌نشین می‌کنند. لذا رسوبات آن، از فرسایش ارتفاعات و پادگانه‌های آبرفتی بالادست و در خشکی تأمین می‌شود. در حاشیه رودخانه‌ها، مانند سفیدرود، همچنین در مناطقی که سرتاسر نوار ساحلی استان گیلان، بجز اطراف تالاب انزلی و حاشیه رودخانه‌ها، مانند سفیدرود، همچنین در مناطقی که دشت ساحلی کم عرض بوده و دریا و ارتفاعات به هم نزدیک می‌شوند، سواحل سیلنی/ رسی پهنه‌بندی شده‌اند و جمعاً ۲۸۱۸/۷۹هکتار وسعت دارند.

سواحل غیر مستحکم زیستی

سواحل زیستی سواحلی، به سواحلی اطلاق می‌شود که مواد متشکله آن‌ها به صورت مستقیم بر اثر حضور جانداران، بقایا و با فعالیت‌های مرتبط با موجودات زنده ایجاد شده‌باشد. به سبب اقلیم خاص، رژیم آبی و شرایط هیدرو پنامیکی و رسوبی حاکم در تالاب‌ها، این مناطق قابلیت بالایی برای رشد و گسترش انواع گونه‌های جانوری و گیاهی دارند. سواحل زیستی، عمدتاً یافت رسوبی ریزدانه داشته و بدون در نظر گرفتن عامل زیستی، معمولاً یکی از سواحل گلی یا سیلنی /رسی هستند.

گیاهان دریایی

این زیررده، شامل سواحلی است که دارای پوششی از گیاهان دریایی و یا گیاهانی است که در آب رشد می‌کنند؛ نمونه چنین سواحلی در استان گیلان به صورت عرصه‌های دارای پوشش گیاهی انبوه، در تالاب‌ها و اراضی تحت تأثیر طغیان آب دریا، وجود دارد که جمعاً مساحتی بالغ بر ۲۵۲۳/۰۷هکتار را شامل می‌شوند. به طور کلی، در استان گیلان، بهترین رخنمون این سواحل را در دریای خزر، در تالاب انزلی دیده می‌شود. در سایر نواحی، مانند خطبه سرا، آستانرا، چمنخاله و کیشهر نیز، نمونه‌هایی از این سواحل وجود دارد.

سواحل گیاه‌پوش

این رده سواحل، شامل عرصه‌هایی است که با گیاهان علفی، درختچه‌ها و درختان به شکل چمنزارها، بیشه‌زارها و جنگل‌های انبوه پوشیده شده‌اند. با توجه به اقلیم خزری و مناسب برای رشد و توسعه عرصه‌های جنگلی، سواحل زیستی گیاه‌پوش در استان گیلان، با مساحت ۱۶۵۸/۸۲هکتار، وسعت قابل ملاحظه‌ای دارند. نمونه این سواحل در مناطقی مانند دلتای سفیدرود، لوندویل، لمیر تا کرگان‌رود، اسالم، نونکده، امیر کبیر، دریاکنار و رودسر وجود دارد.

سواحل مستحکم و جامد

این سواحل، از موادی ساخته شده‌اند که پیوستگی دائم با یکدیگر داشته و اجزای آن به یکدیگر متصل‌اند. این گروه در سواحل گیلان، از لحاظ ساختاری و عامل ایجاد تنها در یک رده سواحل ساخت بشر، قابل بررسی است.

سواحل مستحکم ساخت بشر

این رده در سواحل استان گیلان شامل زیررده سازه‌های بتنی بوده و در چند نقطه از سواحل به صورت تاسیسات بندری و دیوارهای ساحلی دیده می‌شوند. این مناطق عبارت‌اند: از تاسیسات بندری در آستانرا، بندرانزلی، کیشهر و رودسر که در مجموع حدود ۲۳ هکتار مساحت دارند.

در سواحل استان گیلان، سه رده از سواحل غیر مستحکم و یک رده از سواحل مستحکم مشاهده می‌شود. سواحل ۹/۷۳ درصد را دارند. سواحل زیستی، با توجه به وجود رودخانه‌های دائمی و تالاب‌ها و شرایط مساعد آب و خاک گسترش نسبتاً قابل توجهی معادل ۰/۶۲ درصد، دارند. سواحل ساخت بشر نیز، بخش بسیار کوچکی از سواحل استان، معادل ۱۵/۰ درصد را تشکیل داده است.

مواد متشکله نوار ساحلی استان مازندران

نتایج حاصله نشان می‌دهند که در استان مازندران مطابق با طبقه‌بندی مورد استفاده هر دو گروه سواحل متشکل از مواد مستحکم و غیرمستحکم وجود دارد. گروه سواحل مستحکم در این استان شامل سواحل ساخت بشر بوده، همچنین سواحل غیر مستحکم که بخش اصلی سواحل استان را شامل می‌شوند، شامل هر سه رده زیستی، غیرزیستی و ساخت بشر می‌باشند.

سواحل غیر مستحکم ساخت بشر

این رده در سواحل استان مازندران، شامل رده سواحل متشکل از قطعات بتنی و خرده سنگی است. سازه‌های بتنی و خرده سنگی نیز، عمدتاً مربوط به تاسیسات بندرگاهی، صیادی و کشتی رانی استان مانند، بندر نوشهر، فریدون کنار، بابلسر و امیرآباد بوده و جمعاً حدود ۷۲ هکتار مساحت دارند.

سوالات بازرسی خودشان را می‌پرسند. بالاخره ما تجربه داریم و می‌توانیم آن‌ها را بشناسیم.

کلاهبردای ماهی‌فروشانه

می‌پرسم: حالا چرا آن شیر ماهی‌های گنده را می‌خواستی جای سی‌سب به من بفروشی؟ ماهی سی‌سب حداکثر یک کیلو است و پوزه و پره مشخص دارد، ولی آن ماهی بیشتر از ۴ کیلو است. چرا آن ماهی را به جای سی‌سب به من پیشنهاد کردی؟ می‌گویند: همه بازار همین کار را می‌کنند. ماهی‌هایی که رو به فرسودگی و فساد هستند را به هر نحو ممکن باید فروخت. این است که هر ماهی که داشته باشند که وقت فروشش رسیده را به جای ماهی‌های دیگر جا می‌زنند. گاهی برای این که اصلاً مشخص نباشد، آن را فیله می‌کنیم. گفتم: مشتری اعتراض نمی‌کند که چرا شیر ماهی به جای سی‌سبی می‌فروشدی؟ می‌گویند: مشتری‌ها اغلب ماهی‌ها را نمی‌شناسند. برای‌شان قبل از اسم و رسم ماهی، قیمت ماهی مهم است. البته هستند مشتری‌هایی که حرف‌های هستند و ماهی‌ها را می‌شناسند و ماهی‌خاص خودشان را انتخاب می‌کنند؛ اما تعداد این‌ها خیلی کم است و اغلب مردم ماهی‌ها را نمی‌شناسند. به خصوص اگر وقتی پاک یا فیله شوند دیگر اصلاً قادر به شناسایی نمی‌نستند. بازار هم همین است. یک ماهی را کافی است کمی ازان‌تر بفروشی، آن ماهی می‌شود ماهی ایده‌آل.

بخش اول

اقتصادسرمآمد گزارش می‌دهد

بازار ماهی سرچشمه رها بدون ناظر

پنجاه سال ماهی‌فروشی

خودش را شیرزادی معرفی می‌کند. حدود ۶۵ ساله است. کارت خبرنگاری را به او نشان می‌دهم و او کارت را اسر و ته می‌گیرد و نگاه می‌کند و بدون توجه به این کار خود، دستم را می‌گیرد و می‌برد به آن طرف خیابان. یک فروشگاه زنجیره‌ای آن‌جاست. با هم وارد شدیم و یک راست مرا برد سر یخچال گوشت. یک بسته گوشت چرخ‌کرده از یخچال بیرون آورد و گفت: گوشت کیلویی چقدر است؟ و خودش جواب می‌دهد: گوشت الان کیلویی ۵۰۰ هزار تومان است، می‌شود تو به من بگویی که این چسرا قیمت ۲۵۰ هزار تومان خورده است؟ مگر گوشت کیلویی ۵۰۰ تو من نیست؟ می‌بینی که این گوشت مخلوط دارد. از جگر و سنگ‌دان تا پوست مرغ در این گوشت قرمز ریخته‌اند تا قیمتش را پایین بیاورند و مشتری هم خیال می‌کند واقعا دارد گوشت قرمز می‌خرد؛ در حالی که ظاهرش گوشت قرمز است و باطنش چیز دیگر، و بعد نتیجه می‌گیرد: دیدی؟! همه دارند تقلب می‌کنند!

می‌گویم: اگر همه تقلب کنند، دلیلی برای تقلب شماست که شیر ماهی را به جای سی‌سب به من بفروشی و هر کیلو حداقل ۱۰۰ هزار تومان کلاه سر من بگذاری؟ می‌گویند: چاره‌ای نداریم. مشتری کم است و ما خرج می‌گویند: کارگر و کرایه مغازه کم‌رمان را شکسته است. می‌گویم: مگر خرج کارگر چقدر است؟ اصرار می‌کند که من حدس بزنم. قیمت بالایی می‌گویم و می‌خندد. می‌گویند: دیدی از بازار خبر نداری. خبر ندارید و بی‌خودی قضاوت می‌کنید. خرج کارگر این جا ماهی ۱۵ میلیون تومان است و کرایه مغازه هم حداقل ۱۵ میلیون تومان همراه با خرج‌های دیگر، ماهیانه خرج ما از ۴۰ میلیون تومان هم بالاتر می‌رود. با این بازار راکد که کسی ماهی نمی‌خرد و مشتری‌های اندکی که این‌جا می‌آیند، ما چطور خرج و دخل را جور کنیم و سودی هم به عنوان حق‌الزحمه خودمان برداریم؟ می‌گویم: فرض می‌کنیم همه این‌ها درست؛ اما دلیل تقلب نمی‌شود. تو می‌توانی ماهی‌سی‌سبی را بفروشی و آن ماهی را هم به مشتری دیگری

ناظر کجاست؟

بالیخند می‌گویند: من که ناظر ندیده‌ام. پنجاه سال است اینجا کار می‌کنم. کسی سراغ ما نیامده و همه این راسته، همین کار را می‌کنند. نظارت به طوری که کسی را نگران کند اینجا وجود ندارد. یک ناظر از هر کجا هم اگر پیدایش نشود، از اول بازار تا آخر بازار همه خبردار می‌شوند و حساب کار را می‌کنند. ولی به طور کلی اینجا ناظر نمی‌آید و اگر هم بیاید، آن قدر مهارت ندارد که بتواند دست کسی را رو کند. آن‌ها معمولاً با لباس رسمی می‌آیند. معمولاً قیافه‌شان داد می‌زند که خریدار ماهی نیستند. دفتر و دستک دارند. از بالا به پایین نگاه می‌کنند. یک راست می‌رود و همه ماهی‌ها را برانداز می‌کنند؛ خلاصه کاری که یک مشتری است را انجام نمی‌دهند و زود دم خروشان می‌زند بیرون! بازار هم سریع به همدیگر خبر می‌دهند. این ناظر یا بازرس اگر یک ماه این‌جا باشد چیزی گیرش نمی‌آید. گفتم: پس چرا متوجه من نشدید؟ گفت: وقتی سر گردان دنبال ماهی سی‌سبی می‌گردی، معلوم است که هم سی‌سبی را خوب نمی‌شناسی و هم به دنبال خرید یک ماهی خاص هستی. ولی بازرس‌ها دنبال خرید یک ماهی خاص نمی‌گردند. اغلب هم یک راست می‌رود سر اصل مطلب و

زیرپوش

رئیس اکولوژی دریایی سازمان حفاظت محیط زیست:

اعلام سلامت مرجان‌های خلیج فارس در پایش‌های اخیر

رئیس اکولوژی دریا معاونت محیط زیست دریایی سازمان حفاظت محیط زیست از پایش مرجان‌های خلیج فارس و خلیج چابهار طی هفته‌های گذشته خبر داد و گفت: پایش‌های اخیر حاکی از عدم سفیدشدگی مرجان‌ها و وضعیت نرم‌ال آن‌ها بود. به گزارش اقتصادسرمآمد، دکتر مهدی بلوکی به مانا اظهارداشت: طبق گزارش‌های اخیر منتشر شده توسط دانشمندان محیط زیست در سواحل آمریکا، تابستان امسال تعداد زیادی از مرجان‌ها در سواحل فلوریدا دچار سفیدشدگی و مرگ شده‌اند. رئیس اکولوژی دریا معاونت محیط زیست دریایی سازمان حفاظت محیط زیست با اشاره به اینکه مرجان‌های خلیج فارس در محدوده دمای آبی بحرانی زیست می‌کنند، بیان داشت: بنابراین با توجه به وضعیت نامطلوب اعلام شده مرجان‌های آمریکا، این احتمال می‌رفت که مرجان‌های خلیج فارس و خلیج چابهار نیز در فصل تابستان و با افزایش دمای آب دچار سفیدشدگی شده باشند. گفته این مقام مسئول در سازمان حفاظت محیط زیست، یکی از نقاطی که همواره بیشتر تحت تأثیر تغییرات اقلیمی و دمای آب در سطح جهان قرار می‌گیرد، خلیج فارس است. دکتر بلوکی ادامه داد: به همین دلیل پایش‌هایی را جهت بررسی وضعیت مرجان‌ها در خلیج فارس و خلیج چابهار انجام دادیم که طی این پایش‌ها مشخص شد خوشبختانه امسال سفیدشدگی که در نقاط دیگر دنیا بوده در آب‌های ایران رخ ندهد؛ خلیج فارس فعلاً تأثیر را نپذیرفته و مرجان‌های این منطقه در حال حاضر در سلامت کامل به سر می‌برند و شرایط نرم‌الی را تجربه می‌کنند. رئیس اکولوژی دریا معاونت محیط زیست دریایی سازمان حفاظت محیط زیست، در خصوص مناطق پایش شده در تابستان امسال گفت: جزیره خارگ، جزیره هنگام، جزیره کیش و خلیج چابهار نقاطی بوده‌اند که وضعیت مرجان‌های آنها، امسال توسط کارشناسان محیط زیستی دریایی مورد پایش و بررسی قرار گرفت. وی در ادامه گفته‌های خود همچنین در خصوص اقدامات سازمان حفاظت محیط زیست در راستای احیای مرجان‌ها گفت: سازمان حفاظت محیط زیست علاوه بر پایش مستمر مرجان‌ها، حفاظت زیستگاه‌های مرجانی را نیز به عهده گرفته است.

بانتاب

میراث فرهنگی و گردشگری استان گیلان خبر داد:

ایجاد ۶۰ کمپینگ ساحلی در گیلان بااعتبار ۳۰ میلیارد تومان

مدیر کل اداره میراث فرهنگی، گردشگری و صنایع دستی استان گیلان از ایجاد ۶۰ کمپینگ در نوار ساحلی گیلان با تخصیص ۳۰ میلیارد تومان خبر داد.به گزارش اقتصادسرمآمد، ولی جهانی مانا اظهار داشت: در راستای توسعه زیرساخت‌های گردشگری دریایی و ساحلی در استان گیلان، اساماندهی سواحل استان در دستور کار اداره کل میراث فرهنگی، گردشگری و صنایع دستی استان قرار گرفته است. مدیر کل اداره میراث فرهنگی، گردشگری و صنایع دستی استان گیلان از ایجاد ۶۰ کمپینگ در نوار ساحلی گیلان با تخصیص ۳۰ میلیارد تومان خبر داد.وی با اشاره به اینکه پروژه ایجاد کمپینگ‌های ساحلی مذکور آغاز شده است، گفت: براساس برنامه ریزی‌های صورت گرفته تا سال آینده شاهد اتمام پروژه‌های مذکور خواهیم بود.وی با اشاره به اینکه تابستان امسال شاهد ورود تعداد زیادی از گردشگران به نوار ساحلی استان هستیم، اظهار داشت: در همین راستا برنامه‌ریزی‌هایی به طور مرتب جهت ارائه خدمات به گردشگران صورت می‌گیرد.مدیر کل اداره میراث فرهنگی، گردشگری و صنایع دستی استان گیلان ادامه داد: یکی از مهمترین برنامه‌های اداره کل میراث فرهنگی، گردشگری و صنایع دستی استان در طول نوار ساحلی استان، برگزاری جشنواره‌های فرهنگی و هنری است.وی با اشاره به تقارن تعطیلات تابستان امسال با ایام محرم و صفر، بیان داشت: به همین دلیل سعی شده تمام برنامه‌های فرهنگی در طول نوار ساحلی استان با محوریت این ایام برگزار شود.به گفته این مقام مسئول در استان گیلان، قبل از شروع محرم و از ابتدای امسال شاهد اجرای ۱۱۰ جشنواره فرهنگی در ساحل استان با موضوعات میراث ناملموس، فرهنگی، کشاورزی، تاریخی، بازی‌های بومی و محلی، مجسمه‌های شنی و ... در شهرستان‌های ساحلی استان بودیم.وی از تدویم فعالیت طرح‌های ساماندهی دریا جهت شنای امن گردشگران در طول نوار ساحلی استان تا پایان تعطیلات تابستانی خبر داد و گفت: در سایر نقاط ساحلی استان که به عنوان نقاط خطرآفرین برای شنا معرفی شده‌اند، ناجیان غریق جهت انجام خدمات امداد و نجات احتمالی استقرار یافته‌اند. این مقام مسئول در استان گیلان با اشاره به اینکه در طرح‌های سالم سازی دریا از ظرفیت شهرداران و دهیاران شهرستان‌های ساحلی بهره‌گیری می‌شود.